

ЖИВУТЬ ТУТ ВІРА, НАДІЯ І ЛЮБОВ

У сім'ї Михайла і Тетяни Саванчуків із села Малушка Березнівського району на Рівненщині аж 14 дітей. Неабияка рідкість для нашого часу. Найстаршому синові Михайлу – 28, а наймолодшому Андрійкові – лише 6. Втім, як зазначив голова родини – монтер Рівненської дистанції колії Михайло Саванчук – в їхньому селі багатодітні сім'ї не дивина. Навіть вісімнадцятеро дітей є.

Того спекотного серпневого дня, коли ми приїхали до Саванчуків, Михайло і Тетяна були вдома. Глава сім'ї встав удосвіта, щоб у лісі грибів назбирати. І повернувся не з пустим кошиком, тож на обід, крім інших страв, у Саванчуків були смажені гриби, якими вони й нас пригощали.

– Тепер ще не сезон грибів, – розважливо говорить Михайло Саванчук. – Осені треба чекати.

– Гриби ми не продаємо, бо діти їх дуже люблять, – додає дружина Тетяна Сергіївна.

Вони сидять поруч на дивані в одній із чотирьох кімнат ззовні непримітного батьківського будинку Михайла, але комфортно обставленого всередині, трохи зняковілі від запитань журналістів, що повертають їх у далеку юність. Поки милуємось квітами, яких багато у кімнатах, звертаємо увагу на чистоту і порядок всюди, гарні дивани та штори, а також на парове опалення, яке, як дізнались потім, допомагали облаштовувати зяті. З ремонтом кімнат вони теж допомогли, адже це їхній фах.

Батьківська хата дісталась Михайлові у спадок, як наймолодшому із 11 дітей Саванчуків. Мав фах тракториста, але коли старшого брата – монтера колії – взяли до армії, пішов на його місце. Тож з червня 1980-го Михайло Саванчук – монтер Рівненської дистанції колії.

– Вийшло так, що я не тільки роботу знайшов на залізниці, але фактично й долю тут знайшов, – згадує Михайло Саванчук.

– Батько моєї майбутньої дружини Тетяни Сергій Єрофейович Лобачевський працював на залізниці монтером колії в тій же бригаді, що і я. Повертаючись додому з роботи, говорили про життя-буття, а я все частіше думав про Тетяну – доньку свого колеги і відчував, що полюбив її серцем. А тут мама почала про невістку говорити, мовляв, потрібна допомога по господарству. І в 1982 році одружився із Тетяною.

У сімейному альбомі Саванчуків весільні фото ще чорно-білі.

– Зате життя в нас кольорове, – каже Михайло. – Бо то літа любові та злагоди. І диточки – 6 хлопців і 8 дівчат, то дар Божий. Дружина моя, як і я, теж із багатодітної сім'ї. У батьків моїх було до 60 онуків, у Тетяниних – до 50. У нас поки що 12.

– Зі свекрухою в одній хаті я прожила в мирі та злагоді 20 років, – каже дружина Михайла Тетяна. – Вона допомагала доглядати дітей. Нашому первістку мама чоловіка сама ім'я вибирала: на честь діда і сина назвала Михайлом.

Обличчя Тетяни Сергіївни випрямлене радістю, вона щораз посміхається і охоче розповідає про буття своєї великої родини. Її глава Михайло Михайлович більш стриманий, але теж хороший співрозмовник. Вони прекрасно доповнюють

одне одного і, як з'ясувалось, народились у лютому з різницею в два дні та один рік: Тетяна – 14 лютого 1963 року, а Михайло – 16 лютого 1962-го. Тож свої уродини відзначають 15 лютого, на Стрітіння, тобто три свята в одному.

Після первістка Михайла через два роки у Саванчуків народилась дівчинка, яку назвали Ніною.

– Звісно, найважче було з першою дитиною, – мовить Тетяна Сергіївна. – А потім, коли діти підросли, то вже допомагали одне одному. Загалом різниця у віці між дітьми рік і три, рік і сім місяців.

Короткі декретні відпустки, малі діти, робота по господарці та в колгоспі. Скільки тих недоспаних ночей на збиралось за літа у неї? Адже нарівні з іншими сапала і збирала цукрові буряки, доглядала за картоплею, вибирала льон... Пенсію оформила в 46 років, хоча могла це зробити і в 42, коли п'ятій дитині виповнилось 14 років. Проте керівництво колгоспу якісь перепони знайшло.

– Дякувати Богу, раду собі дали і даємо, – промовляє задоволено жінка.

У грудні 2006-го її вітали із присвоєнням почесного звання "Мати-героїня" і дали 6,2 тис. грн, які витратили на дітей. Насамперед купили тепле і якісне взуття. Бо зими пішли морозні, і треба ноги в теплі тримати. А для батьків найбільша радість, коли діти здорові. Якщо діти хворіють, то й сну нема, тривога крає материнське серце.

У куточках очей блиснули сльоз-

зи, одна покотилась по щоці: згадала мати цьогорічний березень, коли за скеруванням фахівців районної лікарні в Рівненській обласній лікарні оперували її доньку – першокласницю Софійку. Слава Богу, все пройшло добре, однак восени таку ж операцію потрібно зробити дитині і на другій ніжці. Батькам довелося заплатити 2 тис. грн. А скільки буде через місяць-два вони навіть боються прогнозувати, адже в Україні мало не щодня ціни повзуть угору.

П'ятеро дітей уже мають свої сім'ї. Найстарший – Михайло – живе в Німеччині, одружився з німкенню, виховують четверо дітей. Працює в будівельній фірмі. Нещодавно зі своєю родиною відвідав батьків. Разом їздили на відпочинок у Буковель. Саванчуки старші та дві сестри Михайла теж гостювали в Німеччині і залишились задоволені.

Донька Ніна одразу після школи вийшла заміж і вже виховує четверо дітей. Живе неподалік від батьків і часто їх відвідує, якщо треба, то й допоможе. Відповідно і менші сестри Ніни допомагають їй нянчити дітей. Тут же, в селі Малушка, вийшла заміж і друга донька Наталя. Тепер доглядає двох дітей.

З різницею в тиждень два роки тому одружились Ярослав та Сергій. Сергій живе в рідному селі, а Ярослав – у сусідньому. 21-річний Олександр зараз на заробітках у Москві. На жаль, в селі роботи нема і, щоб заробити якусь копійку, доводиться їздити на будови в Київ чи Москву.

Діти залюбки допомагають батькам по господарству. А воно в Саванчуків немале – два гектари поля, корова, телиця, поросята, кури, гуси, качки, кролі. Тетяна Сергіївна каже, що кожен має свій обов'язок. Дев'ятикласник Володя доглядає за кролями, дбає про корм для поросят, гусей та качок. Навіть наймолодший Андрійко тягнеться до роботи, коли косять траву, то згрібає її граблями. Дівчата по черзі пораються на кухні, доять корову.

– А що робите з молоком? – цікавлюсь у господині.

– І сметану, і сир – для налисників. І твердий сир варю з молока, – відповідає Тетяна Сергіївна.

– Все для себе, – додає Михайло Саванчук. – Діти їжею не перебирають, що наготуємо, те й їдять. Картопля у нас своя, морква, буряк, цибуля та інша городина теж є. І живність різну маємо.

Коли почали дозрівати чорниці, доньки Саванчуків цілий місяць ходили по ягоди: цього сезону заготівельники по 30 грн за кілограм платили. Батьки цих грошей у дівчат не беруть, то вони тратять на себе – купили светри, спідниці, босоніжки. А вже про чобітки на зиму батьки

подбають.

У Саванчуків восьмеро школярів – Віта, Оля, Володимир, Тетяна, Інна, Яна, Софія та Андрій. Тетяна Сергіївна каже, що вчать вони посередньо, хоч і контролює підготовку домашніх завдань. Вищу освіту, мабуть, ніхто не буде мати. По-перше, треба за навчання платити, по-

ка, – каже Михайло Саванчук. – Особливо це відчували ми до 2001 року – часу оновлення колії. Тепер значно менше роботи з поточного її утримання і балова оцінка колії хороша.

Він не шкодує, що обрав залізницю. Все-таки державна робота, а час від часу отримує і продукти,

друге, працевлаштуватись із дипломом вузу непросто. Більш популярні робітничі професії. Для прикладу, її синів привабила будівельна галузь, а доньок – громадське харчування і побут. Наталя вивчилась на кухаря, але вийшла заміж і тепер готує різні смачні страви для своєї сім'ї. А ще любить випікати торти та оригінально прикрашати їх: виходить і смачно, і красиво.

Оля і Віта освоїли фах швей. Брат Михайло привіз їм із Німеччини швейну машинку та оверлок. Тепер дівчата вдосконалюють своє вміння – шують спідниці для себе і сестер, ремонтують одяг. Тетяна Сергіївна задоволена: тепер тільки тканину купують, а не готову річ. А це суттєва економія для сімейного бюджету Саванчуків.

Батьки навчили своїх дітей виконувати всю домашню роботу. Фактично ця робота й годує їх, бо покладатись треба в основному на себе. Цього правила дотримувались батьки Тетяни і Михайла, тепер – вони і їхні діти. Родина Саванчуків глибоко віруюча, ніхто

і фінансову підтримку. На роботу добирається велосипедом, а в молодості надійним транспортом був мотоцикл. Звісно, влітку чотири кілометри від дому до роботи долати легко, інша річ у сніг та заметілі.

На запитання, чи почувуються щасливими батьками, Саванчуки відповідають ствердно і ні на що не скаржаться. Мають двох зятів, трьох невісток, дванадцять онуків. Збираються разом. Живуть мирно, є взаєморозуміння, взаємодопомога. Тетяна Сергіївна переконана, що бути такою великою дружною сім'єю їм допомагає, насамперед, молитва і віра в Бога, а також любов.

Я переконалася, що в цій родині нема культу багатства і наживи, який робить вічними ворогами навіть братів і сестер. Ми спілкувалися з родиною Саванчуків і в непримітному зовні батьківському будинку, і на подвір'ї з квітником, і в літній кухні, де, як за давніх часів, палять в печі дровами, заготовляючи їх на всі пори року. І хліб випікають тут духмяний і смачний, бо знає секрети господиня і передала їх донькам.

не живає алкоголю та не курить. Власне з цього приводу в.о. колійного майстра Рівненської дистанції колії Олександр Паньковець сказав, що у бригадах, які складаються з монтерів колії такого переконання, кращі результати роботи, ніж там, де є любителі випивок та перекурів. Такої ж думки і Михайло Саванчук – монтер колії з понад тридцятирічним стажем. Два роки тому він навіть обов'язки бригадира виконував. Не раз отримував премії за хорошу роботу, його фото було на Дошці пошани Рівненської дистанції колії.

– Праця монтера колії нелег-

Можна було б ще згадати про вишиті руками господині рушники, скатертини, подушки та картини, і про те, що дівчата в школі непогано вишивають. І про різні здібності дітей – до малювання, математики, кулінарії. Але то вже мала би бути інша розповідь про велику родину Саванчуків, де віра, любов і праця невіддільні від щоденних непростих буднів. Від того кожен день навіть у похмуру погоду здається їм щасливим і сонячним.

Орися ТЕСЛЮК
Фото Юрія ЮХНИЦЬКОГО